

Smag. Som videnskabelig Haandbog vil dette Værk faa megen Anvendelse. Det vil tillige blive af stor Betydning for Undervisning og Folkeoplysning, fordi det gennem hele sin kortfattede og klare Form og navnlig, fordi Illustrationsmaterialet er saa vel gennemtænkt og vel udført, vil afgive værdifuldt Stof for enhver Kundskabsmeddelelse om, hvorledes Danmarks Hovedstad er blevet til.

Niels Nielsen.

Københavns gamle Bydel. Bebyggelse, Befolkning, Erhverv, Trafik. 48 S., 23×30 cm., 46 Planer og Kort.

I de fleste Storbyer har man en Citydannelse, d.v.s. en Koncentration af visse bygeografiske Elementer indenfor et i Reglen vel afgrænset Omraade. I gamle Byer sker Citydannelsen ofte i den gamle Bymidte, og København udgør i saa Henseende et typisk Eksempel, idet det middelalderlige Byomraade i vore Dage er Centrum for en lang Række væsentlige Funktioner i Storstadens Erhvervsliv.

Den her foreliggende Undersøgelse tilsigter i Tekst, Kort og Billeder at give en Oversigt over Strukturen af denne Bydel i Aarene omkring 1940, og over den forudgaaende Udvikling.

Den bosiddende Befolkning er i Aarene 1880—1945 aftaget fra 55.427 til 13.466 og paa en saadan Maade, at den rene Beboelse nu er knyttet til de i bolig-mæssig Henseende daarligste Kvarterer. Dette hænger sammen med, at Bydelen i væsentlig Grad er blevet erobret af Handel, visse Industrier, Administration, kulturelle Virksomheder, Forlystelses-anlæg m. m.

De mange Planer og Kort illustrerer paa fortrinlig Vis Citydannelsen i København, og det er en Glæde at fordybe sig i den Rigdom af Stof, som findes nedfældet i alle Dele af Værket. Det er vanskeligt at fremhæve nogen enkelt Afdeling, men rent umiddelbart vil man nok med særligt Udbytte beskæftige sig med de store Kort i Maalestokken 1:2000.

Set fra et geografisk Synspunkt er den efterhaanden lange Række af statelige Publikationer fra Stadsingeniørens Direktorat noget meget betydningsfuldt, idet man uden Overdrivelse kan sige, at Danmark og specielt København med denne Serie har placeret sig overmaade smukt i den bygeografiske Forskning. Men samtidig udløser Gennemgangen af disse Værker nye Spørgsmaal, delvis af langt mere vidtrækkende Karakter, og man maa derfor tillige udtale Haabet om, at det her udførte Arbejde maa virke som et Incitament til videre Forskning.

Sagen har endvidere en ikke ringe international Betydning. I de nordiske Lande, i Mellemeuropa, Frankrig, England og U.S.A. har man beskæftiget sig med tilsvarende Problemer, og det vilde være ønskeligt, om man paa et eller andet Tidspunkt kunde samle den internationalt anvendelige Del af Stoffet og udgive det paa et Verdenssprog.

Man maa ønske Stadsingeniøren og hans Direktorat til Lykke med det allerede opnaaede, og haabe paa en Fortsættelse af dette for vor Hovedstad saa hæderfulde Arbejde.

Niels Nielsen.

Spaull, Hebe and Kay, D. H.: The cooperative movement at home and abroad. 191 S., 19×14 cm. Fotografier. Macmillan and Co., London 1947.

En kort og let læselig geografisk-historisk Oversigt over det kooperative Systems Udvikling og Former i alle Verdensdele, fra de berømte „Rochdale pioneers“, som i 1843 indrettede den første levedygtige Brugsforening i en lille engelsk Væverby, til vore Dages mægtige kooperative Organisationer for Fabrikation og Handel.

Man læser med Glæde en sympatisk Redegørelse for det danske Andelssystem, som dog vist havde fortjent en lidt mere fyldig Behandling, i Betragtning af den Plads, der er ofret for visse andre Lande, f. Eks. Palæstina. Den nyeste Udvikling er i Reglen medtaget, herunder „cooperation in Russia“, men i dette Kapitel og i et Par andre er Begreberne lidt svævende.

Som Helhed er denne lille Bog ganske anbefalelsesværdig, ikke særlig dybtgaaende eller koncentreret, men let og behændigt skrevet og morsom at læse for den, som ikke forlanger for meget.

Niels Nielsen.

Tore Sund and Axel Sømme: Norway in maps. A. Text-Volume, B. Sketch maps and photographs, C. Maps. 96 S. + 52 S. + 19 Kort. Skrifter fra Norges Handelshøgskole I-III. Bergen 1947.

Ideen i dette Arbejde er Udvælgelsen af et Antal typiske Blade af de af Norges Opmaaling udgivne topografiske Kort og Udarbejdelsen af en Tekst med en koncentreret Redegørelse for det paagældende Omraades Geografi, en Teknik, der spiller en ret stor Rolle i den højere Geografiundervisning ved Nordens lærde Højskoler, og som alene af den Grund kan paaregne en vis Interesse. Dertil er saa knyttet et Bind med Billeder og Kortskitser